

Sygn. akt XXV C 974/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 lipca 2013r

Sąd Okręgowy w Warszawie XXV Wydział Cywilny składzie:

Przewodniczący: SSO Hanna Jaworska

Protokolant: sekretarz sądowy Anna Wsól

po rozpoznaniu w dniu 10 lipca 2013r w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa **M. T.**

przeciwko (...) **S.A. z siedzibą w W.**

o zadośćuczynienie

orzeka:

1/ zasądza od (...) z siedzibą w W. na rzecz M. T. zadośćuczynienie w wysokości 75 000zł (siedemdziesiąt pięć tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 4 lipca 2012r do dnia zapłaty ;

2/ zasądza od (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz M. T. odszkodowanie w wysokości 25 000zł (dwadzieścia pięć tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 4 lipca 2012r do dnia zapłaty ;

3/ dalej idące powództwo oddala;

4/ nakazuje pobrać na rzecz Skarbu Państwa (kasa Sądu Okręgowego w Warszawie) od (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 5 000zł (pięć tysięcy złotych) tytułem zwrotu opłat sądowych od powództwa uwzględnionego, kwotę 100,73zł (sto złotych siedemdziesiąt trzy grosze) jako zwrot czasowo poniesionych przez Skarb Państwa kosztu dojazdu świadka M. K. kwotę 1177,50zł (jeden tysiąc sto siedemdziesiąt siedem złotych pięćdziesiąt groszy) tytułem brakującej opłaty wynagrodzenia dla biegłego J. C.;

5/ nie obciąża powódki nieuiszczonymi kosztami od powództwa oddalonego i nieuiszczone koszty sądowe przejmuje na rachunek Skarbu Państwa;

6/ po stosunkowym wzajemnym rozdzieleniu zasądza od (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz M. T. kwotę 664zł z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

Sygn. akt **XXVC 974/12**

UZASADNIENIE

W pozwie skierowanym przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W. powódka M. T. wniosła o zasądzenie od pozwanego na jej rzecz zadośćuczynienia w kwocie 75 000zł z ustawowymi odsetkami od dnia złożenia pozwu do dnia zapłaty, odszkodowania z tytułu pogorszenia sytuacji życiowej po śmierci matki w kwocie 75 000zł z ustawowymi odsetkami od dnia złożenia pozwu do dnia zapłaty, renty alimentacyjnej w wysokości (...) miesięcznie płatnej od 1 lipca 2012r z wyrównaniem od 1 lipca 2009r do 30 czerwca 2012r z ustawowymi odsetkami do dnia zapłaty, obciążenie pozwanego kosztami postępowania w sprawie.

Roszczenia swoje wywodziła z wypadku drogowego, który miał miejsce w dniu 5 grudnia 2003r w miejscowości W. na oznakowanym przejściu dla pieszych, kiedy to śmiertelnie została potrącona jej matka. Postępowanie karne w kierunku ustalenia sprawy zostało prawomocnie umorzone.

Kierujący pojazdem, który potrącił matkę powódki był ubezpieczony w pozwanym (...).

W odpowiedzi na pozew pozwane (...) powództwa nie uznawało i wносиło o jego oddalenie z zasądzeniem kosztów postępowania.

W uzasadnieniu pozwane (...) nie kwestionowało swojej zasady odpowiedzialności, ale podnosiło ponad 50 procentowe przyczynienie się zmarłej do potrącenia przez wtargnięcie pod nadjeżdżający samochód, który nie miał szansy zatrzymania się (k 140-143).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu (...) w miejscowości W. na oznakowanym przejściu dla pieszych, śmiertelnie została potrącona matka powódki pani E. T.. Postępowanie karne w kierunku ustalenia sprawy zostało umorzone z uwagi na brak czynu niedozwolonego(k 13-17).

W ślad za opinią biegłego wydającego opinię w sprawie niniejszej zostało ustalone przez Sąd orzekający, że samochód kierowany przez pana M. K.marki (...) był niesprawny technicznie, ponieważ na tylnej osi posiadał opony o różnej rzeźbie bieżnika. Ta sytuacja nie zapewniała stabilności ruchu podczas procesu hamowania. Nie można nawet wykluczyć, że kierujący widząc piesze rozpoczął proces hamowania i utracił panowanie nad kierownicą. To mogło być przyczyną potrącenia pieszej. Przyczyną potrącenia pieszej mógł być również brak zapewnionej widoczności przez szybę przednią lub niesprawne oświetlenie – brak lewej lampy reflektorowej lub stan zdrowia kierującego jeżeli chodzi o wzrok. Dla nie posiadającego ograniczeń wzroku i posiadającego technicznie sprawny samochód istniała możliwość spostrzeżenia pieszych (zwłaszcza, że kierujący był wyprzedzany przez inne pojazdy). Żadna ze stron nie zakwestionowała skutecznie wydanej w sprawie opinii.

Powódka wносиła o przyjęcie, że matka w 50 procentach przyczyniła się do powstania wypadku. Zdaniem Sądu wydana przez biegłego inż. J. C. k 233-283 opinia nie podważała tego przyczynienia się.

Sąd przyjął, że sprawcą potrącenia pieszej, która w wyniku doznanych obrażeń zmarła był kierujący pojazdem marki (...), ubezpieczony w pozwanym (...), przyjął również w ślad za powódką 50 procentowe przyczynienie się zmarłej.

Na podstawie ustalonego wyżej stanu faktycznego Sąd zważył co następuje:

Materialnoprawną przesłankę roszczeń powodów stanowi art. 436kc w zw. z art. 34 ust 1 ustawy z dnia 23 maja 2003r o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych(Dz.U.nr 124 poz.1152 z późn. zm.)w zw. z art. 805 k.c. w związku z art. 444KC i 445KC i 446kc.

Wyżej wymieniony przepis powołanego rozporządzenia stanowi, że z ubezpieczenia OC przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem są zobowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia, bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Ubezpieczeniem OC objęta jest odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem w okresie ochrony ubezpieczeniowej wyrządziła szkodę ruchem tego pojazdu.

Zgodnie z treścią art. 446. § 2.kc. osoba, względem której ciążył na zmarłym ustawowy obowiązek alimentacyjny, może żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody renty obliczonej stosownie do potrzeb poszkodowanego oraz do możliwości zarobkowych i majątkowych zmarłego przez czas prawdopodobnego trwania obowiązku alimentacyjnego. Takiej samej renty mogą żądać inne osoby bliskie, którym zmarły dobrowolnie i stale dostarczał środków utrzymania, jeżeli z okoliczności wynika, że wymagają tego zasady współżycia społecznego. Sąd może ponadto przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego stosowne odszkodowanie, jeżeli wskutek jego śmierci nastąpiło znaczne

pogorszenie ich sytuacji życiowej (§ 3). Od 3 sierpnia 2008r Sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny również stosowne zadośćuczynienie (par 4).

W realiach sprawy niniejszej:

Powódka ma obecnie 22 lata. W chwili śmierci matki miała 12 lat. Mieszkała razem z matką i ojcem w miejscowości W.. Ojciec nie pracował. Jedyńm żywicielem rodziny była właśnie zmarła, która prowadziła zakład fryzjerski. Brak jakichkolwiek dowodów materialnych na okoliczność jej dochodów. Powódka, działająca przez pełnomocnika takich dowodów, mimo ciążącego na niej zgodnie z regułami wynikającymi z art. 6 k.c. i art. 232 kpc nie przedstawiła. Sąd nie znalazł podstaw do działania za stronę z urzędu. Zeznania świadków, w tym córki zmarłej, zeznania samej powódki nie stanowią wystarczającego dowodu na okoliczność uzyskiwanych przez zmarłą dochodów.

Należy przyjąć, że skoro wypadek miał miejsce w dniu (...) to wystąpienie z pozwem w dniu 4 lipca 2012r nie było przedawnione.

Powódka ma prawo do żądania zadośćuczynienia z powodu śmierci matki, albowiem naruszone zostało jej dobro osobiste, jakim jest prawo do bycia w pełnej rodzinie, do dorastania w obecności matki, do poczucia bezpieczeństwa, jakim daje właśnie matka. W sytuacji powódki sprawa nabiera dodatkowego znaczenia, albowiem powódka od urodzenia jest dzieckiem wymagającym specjalnej troski. Występuje u niej: choroba serca- zespół Fallota(ubytek międzykomorowy"-malalingnment"-zwężenie), opadanie powieki górnej oka prawego, hirsutyzm dużego stopnia, hiperolaktymia czynnościowa, upośledzenie umysłowe(w stopniu lekkim stwierdzone w (...), zaś w (...) jako upośledzenie umysłowe w stopniu umiarkowanym)- dowody w aktach sprawy k 58- 108,112-114).

Powódka mogła liczyć na matkę i jej pomoc w całym okresie swojego życia. Pozwany nie zaoferował dowodów, z których wynikałoby, że byłoby inaczej. Utrata matki musiała być zatem dla powódki traumą mentalną, ale również i obiektywnie dużym przeżyciem. Dodatkowo tragizmu sytuacji dodaje fakt śmierci ojca w dwa lata po śmierci matki. Powódka, wówczas dorastająca dziewczyna została sierotą. Opiekę nad nią rozpoczęła sprawować 23 letnia wówczas siostra. Siłą rzeczy musiała się zmienić sytuacja powódki w sposób w ocenie Sądu nie wymagający większego komentarza. Została wykazana zeznaniami samej powódki oraz zeznaniami słuchanych w sprawie świadków : siostry powódki A. T. k 202 , T. M. k 202-204 i św. P. P. k 204-205.

W ocenie Sądu żądana kwota 75 000zł zadośćuczynienia nie jest kwota wygórowaną nawet przy przyjęciu 50 procentowego przyczynienia się samej zmarłej do powstania wypadku(300 000zł kwota wyjściowa). Taką też kwotę należało zasądzić z ustawowymi odsetkami za zwłokę od dnia złożenia pozwu.

Usprawiedliwione jest również co do zasady żądanie odszkodowania za pogorszenie się sytuacji życiowej wnoszącej, chociaż poniżej kwoty żądanej. Tak jak w przypadku roszczenia wynikającego z dobra niematerialnego nie jest wymagane udowodnienie wysokości roszczenia, tak, w przypadku roszczenia z tytułu pogorszenia się sytuacji życiowej, wnoszący winien wykazać rozmiar tego pogorszenia. Powódka zarówno tego roszczenia, jak i roszczenia o rentę nie udowodniła. Niewiarygodne są zeznania powódki oraz jej siostry, że matka osiągała bardzo wysokie dochody. Renta rodzinna, która została wyliczona przez ZUS nawiązuje do wysokości otrzymywanych dochodów. Skoro w (...)została ona zwaloryzowana do kwoty(...) zł(k 120), to znaczy, że w dacie wypadku i bezpośrednio po nim musiała być znacznie niższa. Powódka nie udowodniła, że matka za życia osiągała dochody, których nie zgłaszała do Urzędu Skarbowego, od których nie odprowadzała podatków, dlatego nie jest możliwa jakakolwiek weryfikacja, choć nie ma wątpliwości, że jej sytuacja materialna musiała ulec znacznemu pogorszeniu. Dlatego Sąd dodatkowo zasądził, mając na uwadze treść art. 322 kpc 25 000zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

Sąd oddalił jako nieudowodnione roszczenie w pozostałym zakresie i w całości roszczenie o rentę jako roszczenie nieudowodnione. Powódka po śmierci matki otrzymuje rentę rodzinną, której wysokość jest determinowana przez wskazywane przez matkę powódki dochody z prowadzonej działalności. W postępowaniu w sprawie niniejszej powódka nie udowodniła, że je matka uzyskiwała dochody inne od tych, od których została wyliczona dla niej renta, co czyni roszczenie o rentę uzupełniającą niezasadnym. Niezależnie od tego Sąd miał na uwadze, że po śmierci matki

powódka odziedziczyła udział w domu (...) pod K.o pow. ok. 150 m² oraz w nieruchomości lokalowej mieszkalnej w K.(zeznania św. A. T.k 202). Pozostał również salon fryzjerski, samochód osobowy. Majątek ten ma określoną wartość. Istnieje możliwość zbycia części majątku albo wynajmu, tak, by przynosiło ono dochody. Wynajem mieszkania w K.nie powinien stanowić większego problemu, a środki pochodzące z tego wynajmu na bieżąco mogłyby pomóc w finansowaniu potrzeb i Stanowic swoistego rodzaju uzupełnienie renty.

Odsetki od zasądzonej kwoty zostały wyliczone z uwzględnieniem zasad określonych w art. 455 k.c. i art. 14.ust.1 w/ powołanej ustawy.

Zgodnie z treścią art. 455 kc jeżeli termin świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Zgodnie z art. 14 ust. 1. Wyżej wymienionej ustawy Zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. W przypadku gdyby wyjaśnienie w terminie, o którym mowa w ust. 1, okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, nie później jednak niż w terminie 90 dni od dnia złożenia zawiadomienia o szkodzie, chyba że ustalenie odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania zależy od toczącego się postępowania karnego lub cywilnego. W terminie, o którym mowa w ust. 1, zakład ubezpieczeń zawiadamia na piśmie uprawnionego o przyczynach niemożności zaspokojenia jego roszczeń w całości lub w części, jak również o przypuszczalnym terminie zajęcia ostatecznego stanowiska względem roszczeń uprawnionego, a także wypłaca bezsporną część odszkodowania.

Powódka roszczenie zgłosiła w dniu 11lipca 2011r (k109). Zgłaszając szkodę powódka nie określiła wysokości roszczenia. Uczyniła to dopiero w pozwie, dlatego odsetki zostały zasądzone od dnia wniesienia pozwu.

Orzekając o kosztach postępowania Sąd miał na uwadze wynik sprawy i reguły rządzące przepisami o zwrocie kosztów postępowania(art. 98 i n k.p.c.). Powódka była zwolniona w całości z obowiązku ponoszenia kosztów postępowania. Pozwana ma obowiązek wpłacić na konto Sądu nieuiszczone opłaty od powództwa uwzględnionego tj od kwoty 100 000 zł tj kwotę 5 000zł. Sąd nakazał również pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa włożone czasowo przez Skarb Państwa koszty związane z refundacją przyjazdu świadka M. K. na rozprawę w wysokości 100,73zł(k 220) oraz kwotę 1177,50zł tytułem brakującej opłaty wynagrodzenia dla biegłego J. C.(rachunek na kwotę 3915,31zł(62% to kwota 2427,50zł), wpłata pozwanego to kwota 1250 zł, różnica 1177,50zł).

Sąd nie obciążał powódki nieuiszczonymi kosztami od powództwa oddalonego i nieuiszczone koszty sądowe przejął na rachunek Skarbu Państwa przy uwzględnieniu reguł z art. 102 kpc Sąd uznał, że w sprawie niniejszej zachodzi szczególny przypadek. Powódka jest osobą chorą, bardzo pokrzywdzoną przez los, nieporadną. Kwota, jaką musiałaby wpłacić na rzecz Skarbu Państwa musiałaby być pokryta z zasądzonych świadczenia. Tymczasem w trudnej dla niej sytuacji każda kwota spożytkowana na jej potrzeby będzie zasadną i ułatwi jej funkcjonowanie. Orzekając o kosztach zastępstwa prawnego na rzecz powódki Sąd miał na uwadze, że powódka wygrała 62 % zgłoszonego roszczenia. Wynagrodzenia dla pełnomocnika od kwoty dochodzonej pozwem to kwota 3600zł (62% to kwota 2232zł), pozwana wygrała 38%(1368zł). Różnica na korzyść powódki to kwota 664zł i taką kwotę Sąd zasądził na jej rzecz z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w sentencji.